

Χτίζοντας την ταυτότητα των Ευρωπαίων

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ ΓΙΑ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Δρ. Αφροδίτη Καμάρα
Time Heritage

GEN-CUPID

Digital Educational Network For Cultural
Projects Implementation And Direction

Voices of Culture

- Οι περισσότεροι οργανισμοί που συμμετέχουν στις «Φωνές Πολιτισμού» είναι οργανισμοί- «ομπρέλλες» (ενώσεις, τμήματα διεθνών οργανισμών, διακρατικές οργανώσεις), ενώ κάποιοι άλλοι είναι άμεσα συνδεδεμένοι με ευρωπαϊκά όργανα, όπως το «Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας» και το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Νεολαίας.
- <http://europeanheritagealliance.eu/eych-2018/>

Συνεργασία με την UNESCO

- Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους έχει επίσης υπογραφεί ένα μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ της UNESCO και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προώθηση του Βιώσιμου Τουρισμού στην Ευρώπη, δεδομένου ότι ο τουρισμός είναι ένας από τους βασικούς πυλώνες για την προώθηση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Στόχος θα είναι κυρίως η ανάπτυξη πολιτιστικών διαδρομών για τη σύνδεση μνημείων της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς με το πολιτιστικό απόθεμα της ευρύτερης περιοχής (μουσεία, μνημεία, φεστιβάλ κ.ά)

Ελληνική Εθνική Επιτροπή Unesco και Υπουργείο Πολιτισμού

- Στο πλαίσιο του προγράμματος Den CuPID η Ελληνική Εθνική Επιτροπή UNESCO προτίθεται να δώσει πληροφορίες σε φορείς και πολίτες για τη διαδικασία εγγραφής μνημείων στον κατάλογο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Τα βήματα αυτά θα επεξηγούνται συνοπτικά και στο εγχειρίδιο του προγράμματος.

Κατάλογος Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Σε σχέση με τον αριθμό και την καλλιτεχνική και ιστορική αξία των μνημείων της χώρας μας, ο αριθμός όσων είναι ενταγμένα στον κατάλογο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς είναι απογοητευτικά μικρός.

Αυτό συμβαίνει γιατί για χρόνια ήταν περιορισμένη η τεχνογνωσία μας σε σχέση με την υποβολή φακέλων, αλλά και με την υποστήριξη των υποψηφιοτήτων με παράλληλες δράσεις και πολιτική βούληση (lobbying).

Διαδικασίες

Γενικά να αναφέρουμε ότι ο φάκελος υποβολής υποψηφιότητας μνημείου προς ένταξη στον Κατάλογο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς υποβάλλεται όχι απευθείας στην UNESCO αλλά στο Υπουργείο Πολιτισμού, το οποίο και αποφασίζει για τις τελικές υποψηφιότητες.

- Τώρα είναι πια αναγκαία η συνυποβολή μελέτης διαχείρισης του μνημείου ή του χώρου προς ένταξη.
- Επίσης είναι αναγκαία η θέσπιση φορέα διαχείρισης, που θα συναποτελείται από όλους τους οργανισμούς που έχουν άμεση σχέση με το μνημείο και επηρεάζονται από την ανάδειξή του (stakeholders), όπως είναι το ΥΠΠΟΑ, η τοπική αυτοδιοίκηση και φορείς που εκπροσωπούν την τοπική κοινωνία.

Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά

- Το ίδιο το Υπουργείο Πολιτισμού έχει ήδη καταρτίσει έναν πίνακα με πληροφορίες για την άυλη πολιτιστική κληρονομιά, η προστασία της οποίας θεσπίστηκε μόλις το 2013 με δεσμευτικό τρόπο.
- <http://ayla.culture.gr/faq/>

Μνημεία δεν είναι μόνο η
UNESCO...

Ευρωπαϊκό σήμα πολιτιστικής κληρονομιάς

- Εκτός από την UNESCO έχει δημιουργηθεί και το Ευρωπαϊκό Σήμα Πολιτιστικής Κληρονομιάς που χορηγείται σε ευρωπαϊκά μνημεία (ή χώρους ή σύνολα μνημείων) που θεωρούνται καθοριστικά για την εξέλιξη του ευρωπαϊκού πολιτισμού.
- https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/heritage-label/apply_en

Οργανισμοί ανοιχτοί σε συνεργασίες

- Europa Nostra
- Με μια ετήσια συνδρομή της τάξης των 250 Ευρώ ένας δήμος ή μια περιφέρεια μπορεί να γίνει μέλος του δικτύου, που αποτελεί «τη φωνή των πολιτών για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς» και χορηγεί ετησίως βραβεία σε πολιτιστικές δράσεις.

Federation for European Storytelling

- Με μια συμβολική συνδρομή της τάξης των 75 Ευρώ ετησίως οργανισμοί που ασχολούνται με την αφήγηση, το παραμύθι (και τη λαϊκή παράδοση) ή την τοπική ιστορία στην αφηγηματική της διάσταση μπορούν να γίνουν μέλη.
<http://www.fest-network.eu/>

EACEA

- Education, Audiovisual and Culture Executive Agency
- https://eacea.ec.europa.eu/homepage_en
- Ο κεντρικός φορέας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που χειρίζεται μεγάλα προγράμματα όπως το Erasmus+, το Creative Europe, το Ευρώπη για τους Πολίτες, το EU AID Volunteers, το Ευρυδίκη κ.ά.

EACEA

- Το EACEA διαθέτει μια δικτυακή πύλη συμμετεχόντων (Participants' Portal), στο οποίο κάθε φορέας που ενδιαφέρεται να υποβάλει πρόγραμμα ή να συμμετάσχει ως εταίρος σε πρόγραμμα πρέπει να εγγραφεί, συμπληρώνοντας τα πλήρη στοιχεία του και (σε δεύτερο στάδιο) ανεβάζοντας ηλεκτρονικά τα νομιμοποιητικά του έγγραφα και να πάρει έναν ειδικό κωδικό (PIC number), ένα είδος ηλεκτρονικής ταυτότητας.

EUNIC

- European Union National Institutes for Culture
- <https://www.eunicglobal.eu/>
- Ιδρύθηκε το 2006 με στόχο την καλύτερη δικτύωση στον τομέα του πολιτισμού και αποτελεί σήμερα, εταίρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και άλλων ευρωπαϊκών θεσμών για τον καθορισμό της πολιτιστικής πολιτικής.

EUNIC-Invisible City

- Η εφαρμογή Αόρατη Πόλη που έχει δημιουργήσει το EUNIC στοχεύει στην ανάδειξη πολιτιστικών θησαυρών (συχνά αθέατων) σε πάνω από 100 πόλεις σε όλον τον κόσμο.

Πολιτιστική διπλωματία

- Το EUNIC επίσης προωθεί την πολιτιστική διπλωματία ως μέσο για την προσέγγιση λαών και πολιτισμών.
- Διοργανώνει εργαστήρια επιμόρφωσης και εξειδίκευσης στη διαχείριση πολιτισμικών έργων.

Μέλη του EUNIC στην Ελλάδα

- Δυστυχώς αυτή τη στιγμή από την Ελλάδα συμμετέχουν μόνο...ξένα ινστιτούτα και συγκεκριμένα:
- British Council στην Ελλάδα
Ινστιτούτο της Δανίας στην Αθήνα
Goethe-Institut Athen
Σπίτι της Κύπρου
Γαλλικό Ινστιτούτο της Ελλάδος
Ινστιτούτο Θερβάντες στην Αθήνα
Ιταλικό Μορφωτικό Ινστιτούτο Αθηνών
Σουηδικό Ινστιτούτο Αθηνών

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Πολιτιστικών Διαδρομών

EUROPEAN
INSTITUTE
OF
CULTURAL
ROUTES

Πολιτιστικές διαδρομές

- Οι πολιτιστικές διαδρομές είναι ένα σχετικά νέο εργαλείο για την θεματική σύνδεση στοιχείων πολιτισμού διαφορετικών περιοχών και χωρών.
- Στοχεύει πρωτίστως στην υποστήριξη και διάδοση του πολιτιστικού τουρισμού και στην αειφόρο ανάπτυξη των περιοχών που συμμετέχουν με σύνδεση μνημείων, εκδηλώσεων, γαστρονομίας, πολιτιστικών δράσεων πάσης φύσεως κλπ.

European Institute of Cultural Routes

- Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Πολιτιστικών Διαδρομών, που εδρεύει στο Λουξεμβούργο, ιδρύθηκε το 1998 και τελεί υπό την αιγίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης.
- <http://www.culture-routes.net/>

Στόχοι

- Στόχος του Ινστιτούτου είναι να προάγει και να αναγνωρίζει πολιτιστικές διαδρομές στις 50 χώρες που έχουν συνυπογράψει την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τον Πολιτισμό (Παρίσι 1954).
- Για το λόγο αυτό συνεργάζεται με ερευνητικά κέντρα και διαχειριστές πολιτιστικών αγαθών και θέτει στην υπηρεσία τους τα μέσα του.
- Σε αυτό υποβάλλονται οι φάκελοι για αναγνώριση πολιτιστικών διαδρομών.

Πολιτιστικές διαδρομές της Ευρώπης

- Οι διαδρομές αυτές μπορούν να είναι θρησκευτικού, ιστορικού, γαστρονομικού ή καλλιτεχνικού χαρακτήρα. Ενδεικτικά αναφέρουμε:
- Θρησκευτικές: Διαδρομές του Σαντιάγκο ντε Κομποστέλα (1987) και του Αγίου Φραγκίσκου (1994)
- Ιστορικές: Διαδρομές των Βίκινγκς, της Ανδalousιανής Κληρονομιάς, των φοινίκων, του Καρόλου Ε' κ.ά

Πολιτιστικές διαδρομές της Ευρώπης

- Καλλιτεχνικές: Δρόμοι του Μότσαρτ, Δίκτυο Art Nouveau, Στα Βήματα του Robert Luis Stevenson
- Γαστρονομικές: Δρόμοι της Ελιάς, Δρόμοι του Κρασιού των Ρωμαίων Αυτοκρατόρων και του Δούναβη

Η ελληνική παρουσία

- Η Ελλάδα δυστυχώς δεν έχει καθιερώσει δικές της διαδρομές.
- Στο εσωτερικό προσπάθειες κάνει το σωματείο ΔΙΑΖΩΜΑ να διαμορφώσει πολιτιστικές διαδρομές στην Ήπειρο και αλλού.
- Πρόσφατα αναπτύσσεται η Via Egnatia, μια πολιτιστική διαδρομή στα χνάρια της αρχαίας ρωμαϊκής οδού.
- Τμήμα της Εγνατίας καλύπτεται και από τα «Βήματα του Αποστόλου Παύλου», που πολύ απέχει ωστόσο από το να πάρει τη μορφή ολοκληρωμένης διαδρομής.

Διαδρομές που συμπεριλαμβάνουν την Ελλάδα

- Ωστόσο κάποιες διαδρομές διέρχονται από και συμπεριλαμβάνουν την Ελλάδα:
- Οι δρόμοι της Ελιάς
- Οι δρόμοι του Κρασιού
- Οι δρόμοι των φοινίκων
- Οι δρόμοι των ευρωπαϊκών κοιμητηρίων
- Η ευρωπαϊκή διαδρομή των ιστορικών λουτροπόλεων

Το Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας

House of European History

- Το πιο χαρακτηριστικό μουσείο για τις αξίες και τον τρόπο διαπραγμάτευσης του Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς 2018.
- Εγκαινιάστηκε επισήμως τον περασμένο Μάιο.
- Έχει εγείρει αντιδράσεις πανευρωπαϊκά κυρίως λόγω του υψηλού κόστους του σε εποχή λιτότητας.

Η μόνιμη συλλογή

- <https://historia-europa.ep.eu/home>
- Η μόνιμη συλλογή του μουσείου περιλαμβάνει τις ενότητες:
  - α) η διαμόρφωση της Ευρώπης: μυθολογία και πρώιμη ιστορία, χαρτογράφηση, πολιτιστική κληρονομιά, μνήμες
  - Β) Η Ευρώπη ως παγκόσμια δύναμη
  - Γ) Η Ευρώπη γκρεμίζεται: οι δύο παγκόσμιοι πόλεμοι και οι συνέπειές τους
  - Δ) Ξανακτίζοντας μια διαιρεμένη ήπειρο
  - Ε) Κλονίζοντας βεβαιότητες: βήματα της ευρωπαϊκής ενοποίησης, ξαναχαρτογραφώντας την Ευρώπη
  - ΣΤ) Διαπληκτισμοί και Κριτική

Περιοδικές εκθέσεις

- Με το χαρακτηριστικό τίτλο «Interactions' (διαδράσεις) και με πλήθος εκπαιδευτικά προγράμματα για σχολεία και οικογένειες εγκαινιάστηκε και η πρώτη περιοδική έκθεση.

Επισκέψεις και εκπαιδευτικά

- Το Μουσείο είναι ανοιχτό τόσο σε μεμονωμένους επισκέπτες όσο και σε γκρουπ.
- Ειδικά για εκπαιδευτικούς ή φορείς που θέλουν να επωφεληθούν από τα εκπαιδευτικά του προγράμματα, παρέχεται η δυνατότητα εγγραφής στη λίστα επικοινωνίας του μουσείου: <https://historia-europa.ep.eu/en/educators-teachers/keep-touch>

Outreach

- Το μουσείο προβλέπει δράσεις που θα πραγματοποιηθούν έξω από αυτό, ακόμη και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, προκειμένου όλοι οι Ευρωπαίοι να το γνωρίσουν και να ασχοληθούν ενεργά με τις θεματικές του..

My House of European History

- Στο πλαίσιο των τελευταίων, αναπτύχθηκε η πλατφόρμα ΤΟ ΔΙΚΟ ΜΟΥ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.
- https://my-european-history.ep.eu/myhouse/myheh_project?locale=el
- Στην πλατφόρμα μπορεί κανείς να ανεβάσει μια σύντομη ιστορία (συνοδευόμενη από έως 5 φωτογραφίες) που να αποτελεί προσωπική μαρτυρία/εμπειρία από την Ευρώπη.

My House of European History

- Οι ιστορίες μπορεί να αφορούν την οικογενειακή ιστορία κάποιου, προσωπικές εμπειρίες από ταξίδια, εκπαίδευση, ευρωπαϊκά προγράμματα ή ό,τι άλλο.
- Το σημαντικό είναι ότι η πλατφόρμα είναι πολυγλωσσική και άρα εμείς σαν Έλληνες μπορούμε να γράψουμε τις ιστορίες μας στα ελληνικά.
- Εκτός από τις ιστορίες, μπορούν να ανεβούν επίσης ηχογραφημένα ή βιντεοσκοπημένα στιγμιότυπα

Γράψτε τις ιστορίες σας

- Ας ενισχύσουμε την ελληνική παρουσία στην ηλεκτρονική πλατφόρμα!

Ψηφιακά αποθετήρια

- Τις τελευταίες δύο δεκαετίες ο πολιτισμός γίνεται ...ψηφιακός. Η πρόσβαση σε πληροφορία πολιτιστικού χαρακτήρα θεωρείται δημόσιο αγαθό και έχουν δημιουργηθεί εθνικά και διεθνή αποθετήρια για να διευκολύνουν την πρόσβαση αυτή.

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης

- Στην Ελλάδα κεντρικό ρόλο στη διαδικασία αυτή παίζει το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ).
- Το E-Content (eContent.ekt.gr) είναι μια ισχυρή ψηφιακή πλατφόρμα που συνενώνει πολλές ψηφιακές συλλογές και επιτρέπει την αναζήτηση, τη διατήρηση, τη διάχυση και την πιστοποίηση.

E-Content

- Εκεί θα βρει κανείς τους συλλογικούς καταλόγους βιβλιοθηκών ...
  - Library.ekt.gr
  - Abekt.gr
  - Eskep.ekt.gr
-

E-Content

- Διδακτορικών διατριβών και αποτελεσμάτων έρευνας αλλά και βιβλιων ή παλαιτύπων
- Didaktorika.gr
- Grissh.gr
- Epublishing.ekt.gr
- Repositories.ekt.gr
- Openarchives.gr

E Content

- Συνενώνει όλες τις ψηφιακές βιβλιοθήκες και αποθετήρια, ενώ θέτει και τις προδιαγραφές για την περαιτέρω ψηφιοποίηση και την ένταξη στο σύστημά του και άλλων βιβλιοθηκών, ακόμη και των σχολικών ή δημοτικών βιβλιοθηκών.

Searchculture.gr

- Ειδικά για ψηφιοποιημένα τεκμήρια πολιτιστικού χαρακτήρα έχει δημιουργηθεί η πλατφόρμα searchculture.gr
- Έπρόκειται για πλατφόρμα ανοιχτής πρόσβασης (open source) που υποστηρίζεται από τις τεχνολογίες cloud computing και παρέχει έτοιμες φόρμες για την κατάθεση πολιτισμικής πληροφορίας.

Searchculture.gr

- Αυτή τη στιγμή περιέχει 55 συλλογές από 43 έγκριτους φορείς και συνολικά περιλαμβάνει πάνω από 161000 τεκμήρια.
- Εκτός από τα επίσημα αποθετήρια, μουσείων και λοιπών πολιτιστικών οργανισμών, στο searchculture έχουν αρχίσει να καταθέτουν πολιτισμική πληροφορία και πολλοί δήμοι.

Διαδικτυακό wizard

- Είναι ένα καινοτόμο εργαλείο του ΕΚΤ για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη ψηφιακών αποθετηρίων.
- Κάθε φορέας που ενδιαφέρεται να δημιουργήσει ένα αποθετήριο επικοινωνεί με το ΕΚΤ που παρουσιάζει το εργαλείο και του δίνει τη δυνατότητα να παραμετροποιήσει την ψηφιακή βάση δεδομένων σύμφωνα με τις ανάγκες και την αισθητική του.

Εκδήλωση ενδιαφέροντος

- repositories@ekt.gr (για αρχεία)
- searchculture@ekt.gr (για μνημεία, μουσεία)

Europeana

- Τα ψηφιακά αποθετήρια του ΕΚΤ είναι πλήρως συμβατά και συνεργάζονται με την Europeana, το μεγάλο ευρωπαϊκό ψηφιακό αποθετήριο του πολιτισμού.
- <https://www.europeana.eu/portal/el>
- Περιλαμβάνει πάνω από 52 εκατομμύρια τεκμήρια (έργα τέχνης, τεχνουργήματα, βιβλία, βίντεο και ήχους) από όλη την Ευρώπη

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού
Έτους Πολιτιστικής
Κληρονομιάς ενισχύσουμε
όλοι τα ψηφιακά αποθετήρια..